

FOGSI

Federation of Obstetric & Gynecological Societies of India

Press Conference to Announce

High Dependency Units and Specialized Obstetric ICU for Critical Care in Obstetrics

On 19-21st July 2013, Friday - Sunday
At Kolhapur

Strategic Consultancy & Integrated Communications Firm

- Ideation to implementation for desired output
- Knowledge consultancy / Media advocacy
- Public Affairs / Branding / Marcom - PR

Print media coverage

S.No.	Name of the Publications
1	Kesari
2	Kumar Kranthi -(with photo)
3	Lokmat
4	Mahasatta
5	Nav Sandesh -(with photo)
6	Saanj Vartha -(with photo)
7	Samaaj -(with photo)

Name of Media:	Kesari	Language:	Marathi
Date :	27.08.13	Page:	02

'एफओजीएसआय' तर्फे 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स'

कोल्हापूर : प्रतिनिधी

उच्च जोखमीचे गरोदरपण (हाय रिस्क प्रेग्रन्सी) असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुरवण्यासाठी, तसेच या प्रयत्नांत भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील 'माता मृत्यू दर' (मॅटर्नल मॉर्टॅलिटी रेट - एमएमआर) कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूतितज्ज्ञ (ऑब्स्टेट्रिशियन्स) व स्त्रीरोगतज्ज्ञांची

(गायनेकॉलॉजिस्ट्स) शिखर संघटना असलेल्या 'फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गायनेकॉलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया'ने (एफओजीएसआय) प्रवर्तनीय पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना सार्वजनिक, तसेच खासगी आरोग्य क्षेत्रांना 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) व 'स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आय. सी. यू.' या विभागांची स्थापना व जोपासना करण्यात सहकार्य करणार आहे. भारतात राष्ट्रीय सरासरी 'माता मृत्यू प्रमाण' (एमएमआर) एक लाख जन्मांमागे (लाईव्ह बर्थ) २१२ आहे.

याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २१२ मातांचा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मांमागे केवळ १० ते ३० आहे. भारतात अगदी रुग्णालयांत होणाऱ्या प्रसूतींची संख्या लक्षात घेतली तरी त्यात हा दर एक लाख अपत्य जन्मांमागे ६० ते ९० इतका, म्हणजेच विकसित देशांच्या तुलनेत लक्षणीय अधिक आहे.

Name of Media:	Kumar Kranti	Language:	Marathi
Date :	29.07.13	Page:	02

तातडीच्या उपचारांसाठी, तसेच 'माता मृत्यू आणि रोग दर' कमी करण्यासाठी 'एफओजीएसआय' तर्फे 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) उभारण्याचा पुढाकार

'प्रसूतीशास्त्रातील तातडीचे उपचार' (क्रिटिकल केअर इन ऑब्स्टेट्रिक्स) या विषयावरील

उच्च जोखमीचे गरोदरपण (हाय रिस्क प्रेग्नन्सी) असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुरवण्यासाठी, तसेच या प्रयत्नांत भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील 'माता मृत्यू दर' (मॅटर्नल मॉर्टॅलिटी रेट एमएमआर) कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूतितज्ज्ञ (ऑब्स्टेट्रिशियन्स) व स्त्रीरोगतज्ज्ञांची (गानॅकॉलॉजिस्टस) शिखर संघटना असलेल्या 'फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गानॅकॉलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया'ने (एफओजीएसआय) प्रवर्तनीय पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना सार्वजनिक, तसेच खासगी आरोग्य क्षेत्रांना 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) व 'स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आय. सी. यू.' या विभागांची स्थापना व जोपासना करण्यात सहकार्य करणार आहे.

भारतात राष्ट्रीय सरासरी 'माता मृत्यू प्रमाण' (एमएमआर) एक लाख जन्मांमागे (लाईव्ह बर्थ) २०१२ आहे. याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २१२ मातांचा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मांमागे केवळ १० ते ३० आहे. भारतात अगदी रुग्णालयांत होणाऱ्या प्रसूतिची संख्या लक्षात घेतली तरी त्यात हा दर एक लाख अपत्य जन्मांमागे ६० ते ९० इतका, म्हणजेच विकसित देशांच्या तुलनेत लक्षणीय अधिक आहे. याचाच अर्थ भारतात उच्च जोखमीच्या गरोदरपणांत दर्जेदार प्रसूति सुरक्षा पुरवताना, तसेच प्रसूतिशास्त्रातील तातडीचे उपचार पुरवताना काही ना काही त्रुटी आहेत. 'एमएमआय' हे केवळ हिमनगाचे टोक असून प्रत्यक्षात ही समस्या व्यापक आहे कारण प्रसूतीदरम्यान एका मातेच्या मृत्यूबरोबर मरता मरता वाचलेल्या मातांची संख्याही ६०ते ८० असते. अशा जिवंत माता पुढे दीर्घकालीन रोगग्रस्त

बनू शकतात.

यावर उपाय म्हणून 'एफओजीएसआय' संघटनेने रुग्णालयांत उच्च जोखमीच्या गरोदरपणावर उपचारासाठी 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) या खास विभागाची कल्पना प्रवर्तित केली आहे. त्याबाबत माहिती देताना संघटनेच्या अध्यक्ष डॉ. हेमा दिवाकर म्हणाल्या, की सरकारी व खासगी रुग्णालयांत हे 'एचडीयू' विभाग स्थापन झाले तर ज्यांना एरवी तातडीचे उपचार मिळू शकत नाहीत अशा माता व अपत्यांचे प्राण वाचू शकतील. भारतात अशा विभागांबाबत जाणीव कमी आहेच, परंतु त्याचबरोबर या विभागांचे व्यवस्थापन करणाऱ्या आरोग्य व्यावसायिकांची संख्याही पुरेशी नाही. या पार्श्वभूमीवर आमची संघटना एक प्रारंभिक 'एचडीयू' प्रदर्शित करणार आहे आणि 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन कसे करावे, हे वैद्यकीय व्यावसायिकांना शिकवणारा व्यावसायिक अभ्यासक्रमही सादर करणारा आहे.

यासंदर्भात डॉ. दिवाकर म्हणाल्या, की आम्ही महाराष्ट्र,

गुजरात, तामीळनाडू, कर्नाटक, वाराणसी, मध्य प्रदेश व आसाममधील आघाडीच्या १२ वैद्यकीय विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना हा पाठवृत्ती अभ्यासक्रम सादर करण्याबाबतच्या तज्ज्ञ गटाच्या बैठकीसाठी पुण्यात आमंत्रित केले आहे. आमचे 'एचडीयू' प्रारूप भारतात यशस्वी ठरेल, याबाबत आम्ही अत्यंत आशावादी आहोत. भारताप्रमाणे या समस्यांचा मुकाबला कराव्या लागणाऱ्या दक्षिण आशियाई देशांमध्येही हे प्रारूप एकाचवेळी सादर केले जाईल.

'एफओजीएसआय' तर्फे 'एचडीयू' पुढाकार जाहीर होताना एक औचित्यपूर्ण येगायोगही जुळून आला आहे.

डॉ. गांधी म्हणाले की आम्हाला एक्लाम्पसिया, एचईएलएलपी सिंड्रोम, सिव्हिलर हिमोरेज, सिव्हिलर सेप्सिस, सेरेब्रल व्हेनेस थॉर्बॉसिस (सीव्हीटी), अॅक्युट रीनल फेल्युअर विथ प्रेग्नन्सी आदी प्रसूतिशास्त्रातील गुंतागुंतीच्या व रुग्णाच्या जीवाला धोका असलेल्या समस्यांचा नेहमी सामना करावा लागतो. या स्थितीत तातडीचे उपचार गरजेचे असतात. प्रसूतिशास्त्रीय सुरक्षा वेळेत पुरवली गेली तर अशा गंभीर आजार गरोदर महिलांपैकी ८० टक्के रुग्णांचे प्राण आम्ही नक्कीच वाचवू शकू. गंभीर अवस्थेतील गरोदरपणातून महिलांची सुटका करण्यासाठी वैद्यकीय उपचार, २४ तास देखरेख, इन्टेंसिव्ह व इन्टेंसिव्ह केअर सुविधा, कौशल्य-धारित सेवा व बहुशाखीय सामूहिक कार्य या गोष्टींची आवश्यकता आहे.

या क्षेत्रातील २१९ सोसायट्या व २७००० हून अधिक व्यक्ती या संघटनेच्या सदस्य आहेत.

* अधिक माहितीसाठी संपर्क *

डॉ. हेमा दिवाकर, अध्यक्ष, एफओजीएसआय २०१३

मोबाईल : +९१ ९८४५८९९९९, ९९ ९९००९५४४४८

ई-मेल : drhemadivakar@gmail.Com

Name of Media:	Lokmat Samachar	Language:	Marathi
Date :	28.07.13	Page:	06

एफओजीएसआई ने की एचडीयू खोलने की पहल

कोल्हापुर. प्रसूति विशेषज्ञ और स्त्री रोग विशेषज्ञों की शिखर संगठन फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक एंड गायनैकॉलॉजिकल सोसाइटीज ऑफ इंडिया (एफओजीएसआई) हाय डिपेडन्सी यूनिट्स (एचडीयू) और 'स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आईसीयू' के विभागों की स्थापना करने में मदद करेगी. प्रसूति के दौरान जिन महिलाओं को खतरा होता है (हाइ रिक्स प्रेग्नन्सी) को अच्छे दर्जे की उपचार सेवा देने, भारत और दक्षिणी एशियाई देशों में माता-मृत्यु दर कम करने के लिए एफओजीएसआई प्रयासरत है.

वेतासतप डू

करनु कू लुवर्न र्कभुव्युवसआई
रुक्रुताई डूकू मू मापा-रुवुवु वर कम
उतवार सुवा डू मारप और वुवुवुवु
वुवुवु वुवुवु) कू अरुवु डूवु कू

Name of Media:	Maha Satta	Language:	Marathi
Date :	25.07.13	Page:	08

माता मृत्यू आणि रोग दर कमी करण्यासाठी एचडीयू पुढाकार घेणार

पुणे, ता. २४--
उच्च जोखमीचे गरोदरपण असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुरवण्यासाठी तसेच या प्रयत्नात भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील 'माता मृत्यू दर' कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूति तज्ञ व स्त्रीरोगतज्ज्ञांची शिखर संघटना असलेल्या 'फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गायनेकॉलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया'ने पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना 'सार्वजनिक तसेच खासगी आरोग्य क्षेत्रांना 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आयसीयू या विभागांची स्थापना करण्यात सहकार्य करणार आहे.

आहे आणि 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन कसे करावे, हे वैद्यकीय व्यावसायिकांना शिकवणारा व्यावसायिक अभ्यासक्रमही सादर करणार आहे.

भारतात राष्ट्रीय सरासरी 'माता मृत्यू प्रमाण' एक लाख जन्मामागे २१२ आहे. याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २१२ मातांचा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मामागे केवळ १० ते ३० आहे.

याबाबत डॉ. हेमा दिवाकर म्हणाल्या, की सरकारी व खासगी रुग्णालयात हे 'एचडीयू' विभाग स्थापन झाले तर ज्यांना एरवी तातडीचे उपचार मिळू शकत नाहीत अशा माता व अपत्यांचे प्राण वाचू शकतील. या पार्श्वभूमीवर आमची संघटना एक प्रारंभिक 'एचडीयू' प्रदर्शित करणार

Name of Media:	Nav Sandesh	Language:	Marathi
Date :	25.07.13	Page:	02

तातडीच्या उपचारांसाठी व 'माता मृत्यू आणि रोग दर' कमी करण्यासाठी 'एफओजीएसआय' तर्फे 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' उभारण्याचा पुढाकार

कोल्हापूर, ता. २४ : उच्च जोखमीचे गरोदरपण (हाय रिस्क प्रेग्रन्सी) असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुरवण्यासाठी, तसेच या प्रयत्नांत भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील 'माता मृत्यू दर' (मॅटर्नल मॉर्टॅलिटी रेट - एमएमआर) कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूतितज्ज्ञ

(ऑब्सटेट्रिशियन्स) व स्त्री रोग तज्ज्ञांची (गायनॅकॉलॉजिस्ट्स) शिखर संघटना असलेल्या 'फेडरेशन ऑफ ऑब्सटेट्रिक अँड गायनॅकॉलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया'ने (एफओजीएसआय) प्रवर्तनीय पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना सार्वजनिक, तसेच खासगी आरोग्य क्षेत्रांना 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) व 'स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्सटेट्रिक आय. सी. यू.' या विभागांची स्थापना व जोपासना करण्यात सहकार्य करणार आहे.

भारतात राष्ट्रीय सरासरी 'माता मृत्यू प्रमाण' (एमएमआर) एक लाख जन्मांमार्गे (लाईव्ह बर्थ) २५२ आहे. याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २५२ मातांमा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मांमार्गे केवळ ५० ते ३० आहे. भारतात अगदी रुग्णालयांत होणाऱ्या प्रसूतिची संख्या लक्षात घेतली तरी त्यात हा दर एक लाख अपत्य जन्मांमार्गे ६० ते ९० इतका, म्हणजेच विकसित देशांच्या तुलनेत लक्षणीय अधिक आहे. याचाच अर्थ भारतात उच्च जोखमीच्या गरोदरपणात दर्जेदार प्रसूति सुरक्षा पुरवताना,

तसेच प्रसूतिशास्त्रातील तातडीचे उपचार पुरवताना काही ना काही चुटी आहेत. 'एमएमआर' हे केवळ हिमनगाचे टोक असून प्रत्यक्षात ही समस्या व्यापक आहे कारण प्रसूतीदरम्यान एका मातेच्या मृत्यूबरोबरच मरता मरता वाचलेल्या मातांची संख्याही ६० ते ८० असते. अशा जिवंत माता पुढे दीर्घकालीन रोगग्रस्त व्हाऊ शकतात.

यावर उपाय म्हणून 'एफओजीएसआय' संघटनेने रुग्णालयांत उच्च जोखमीच्या गरोदरपणावर उपचारासाठी 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) या खास विभागाची कल्पना प्रवर्तित केली आहे. त्याबाबत माहिती देताना संघटनेच्या अध्यक्ष डॉ. हेमा दिवाकर म्हणाल्या, की सरकारी व खासगी रुग्णालयांत हे 'एचडीयू' विभाग स्थापन झाले तर ज्यांना एरवी तातडीचे उपचार मिळू शकत नाहीत अशा माता व अपत्यांचे प्राण वाचू शकतील. भारतात अशा विभागांबाबत जाणीव कमी आहेच, परंतु त्याचबरोबर या विभागांचे व्यवस्थापन करणाऱ्या आरोग्य व्यावसायिकांची संख्याही पुरेशी नाही. या पार्श्वभूमीवर आमचा प्रारंभिक

'एचडीयू' प्रदर्शित करणार आहे आणि 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन कसे करावे, हे वैद्यकीय व्यावसायिकांना शिकवणारा व्यावसायिक अभ्यासक्रमही सादर करणार आहे.

'एचडीयू' म्हणजे एखाद्या रुग्णालयाचा सामान्य रुग्णविभाग (जनरल वॉर्ड) आणि अतिदक्षता विभाग (आयसीयू) यांच्या दरम्यानचा कक्ष. उच्च जोखमीचे गरोदरपण असलेल्या महिलांची खास काळजी घेणे आणि त्यांच्या प्रकृतीवर इन्व्हेसिव्ह मॉनिटरिंग सुविधेद्वारे बारकाईने देखरेख करणे गरजेचे असते. ही सुविधा सामान्य रुग्णविभागात उपलब्ध नसते. त्याचवेळी अशा रुग्णांना महागड्या अतिदक्षता विभागात दाखल करण्याचीही आवश्यकता नसते. अवयव निकामी झाल्यामुळे रुग्णाची स्थिती अत्यंत गंभीर झाली असेल तरच त्याला 'आयसीयू'मध्ये हलवणे गरजेचे असते.

'एफओजीएसआय'चे उपाध्यक्ष डॉ. अल्पेश गांधी म्हणाले, की 'एचडीयू' हा विभाग व्हेटिलेटर, सोनोग्राफी, सीटीजी मशिन, सीव्हीपी मॉनिटर असलेला कार्डिअक मॉनिटर, इनक्युबेशन किट, इमर्जन्सी कार्ट, वॉल माउंटेड ऑक्सिजन यंत्रणा व अन्य सुविधांनी सुसज्ज असेल. सामान्य रुग्ण विभाग अथवा अतिदक्षता विभाग यांच्याहून 'एचडीयू'ची मांडणी संपूर्णपणे वेगळी असेल. 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन त्याच उद्देशाने खास प्रशिक्षित केलेले वैद्यकीय व्यावसायिक करतील. विकसित देशांमध्ये अशा प्रथा

असल्याने तेथे अगदी रुग्णालयांतील 'माता मृत्यू दर' खाली आणण्यात यश मिळाले आहे. डॉ. गांधी पुढे म्हणाले, की भारतीय रुग्णालयांत सामान्य रुग्णविभागांत महिलांना उच्च जोखमीचे गरोदरपण असो, अथवा नसो, समान उपचार दिले जातात. युनायटेड किंग्डमसारख्या (युके) देशात मात्र अशी स्थिती नसते. तेथे ३० टक्के रुग्णालयांत 'एचडीयू' विभाग असतो. उच्च जोखमीचे गरोदरपण असलेल्या महिलांवर अतिदक्षता विभागात उपचार केल्यास त्यातून माता व अपत्याला प्रादुर्भाव (इन्फेक्शन) होण्याचा धोका असतो कारण 'आयसीयू'मध्ये अन्य वैद्यकीय समस्यांचे रुग्णही दाखल असतात. काही वेळा 'आयसीयू'मध्ये दाखल केलेल्या मातांपासून अपत्यांना वेगळे करावे लागते आणि त्यातूनही पुढे मानसिक समस्या निर्माण होऊ शकतात. 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन हे प्रशिक्षित तज्ज्ञांचे कार्यक्षेत्र असते. आजघडीला भारतात 'एचडीयू' व 'स्पेशलाइज्ड ऑब्सटेट्रिक आयसीयू'चे व्यवस्थापन प्रशिक्षण कोणत्याही वैद्यकीय विद्यापीठाद्वारे दिले जात नाही. म्हणूनच उच्च जोखमीचे गरोदरपण व तातडीचे उपचार या विषयातील प्रशिक्षित प्रसूतिशास्त्र तज्ज्ञ घडवण्यासाठी शैक्षणिक परिसंस्था निर्माण करण्याच्या हेतूने 'एफओजीएसआय' ही संघटना आघाडीच्या वैद्यकीय विद्यापीठांच्या सहकार्याने 'क्रिटिकल केअर इन ऑब्सटेट्रिक्स' विषयातील पदव्युत्तर पाठ्यवृत्ती अभ्यासक्रम सुरु करणार आहे.

Name of Media:	Saanj Varth	Language:	Marathi
Date :	01.08.13	Page:	03

'एफओजीएसआय' तर्फे 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) उभारण्याला पुढाकार

मुंबई, दि. ३१ : उच्च जोखमीचे गरोदरपण (हाय रिस्क प्रेग्नसी) असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुढ्यासाठी, तसेच या प्रयत्नांत भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील 'माता मृत्यू दर' (मॅटर्नल मॉर्टॅलिटी रेट - एमएमआर) कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूतिवैद्य (ऑब्स्टेट्रिशियन्स) व सौभाग्यचिन्नांची (गायनॅकोलॉजिस्ट्स) शिखर संघटना असलेल्या 'फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गायनॅकोलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया'ने (एफओजीएसआय) प्रवर्तनीय पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना सार्वजनिक, तसेच खासगी आरोग्य क्षेत्रांना 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) व 'स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आय. सी. यू.' या विभागांची स्थापना व जोपासना करण्यात सहकार्य करणार आहे.

भारतात राष्ट्रीय सरासरी 'माता मृत्यू प्रमाण' (एमएमआर) एक लाख जन्मांमो (लाईव्ह बर्थ) २१२ आहे. याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २१२ मातांचा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मांमो केवळ १० ते ३० आहे.

भारतात अगदी रुग्णालयांत होणाऱ्या प्रसूतीची संख्या लक्षात घेतली तरी त्यात हा दर एक लाख अपाय जन्मांमो ६० ते ९० इतका, म्हणजेच विकसित देशांच्या तुलनेत लक्षणीय अधिक आहे. याचाच अर्थ भारतात उच्च जोखमीच्या गरोदरपणांत दर्जेदार प्रसूति सुक्ष्मा पुरवताना, तसेच प्रसूतिशास्त्रातील तातडीचे उपचार पुरवताना काही ना काही बुरी आहेत. 'एमएमआर' हे केवळ हिमनाचे टोक असून प्रत्यक्षात ही समस्या व्यापक आहे कारण प्रसूतीदरम्यान एका मातेच्या मृत्यूबरोबरच मरता मरता वाचलेल्या मातांची संख्या ६० ते ८० असते. अशा जिवंत माता पुढे दीर्घकालीन रोगग्रस्त व्मू शकतात.

वावर उपाय म्हणून 'एफओजीएसआय' संघटनेने रुग्णालयांत उच्च जोखमीच्या गरोदरपणावर उपचारासाठी 'हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स' (एचडीयू) या खास विभागाची कल्पना प्रवर्तित केली आहे. त्यावावट महिला देताना संघटनेच्या अध्यक्ष डॉ. हेमा दिवाकर म्हणाल्या, की सरकारी व खासगी रुग्णालयांत हे 'एचडीयू' विभाग स्थापन झाले तर ज्यांना एखादी तातडीची उपचार मिळू शकत नाहीत अशा माता व अपत्यांचे प्राण वाचू शकतील.

भारतात अशा विभागांवावट जाणीव कमी आहेच, परंतु त्याचबरोबर या विभागांचे व्यवस्थापन करणाऱ्या आरोग्य व्यावसायिकांची संख्याही पुरेशी नाही. या पार्श्वभूमीवर आमची संघटना एक प्रारंभिक 'एचडीयू' प्रदर्शित करणार आहे आणि 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन करणे, हे वैद्यकीय व्यावसायिकांना शिकवणारा व्यावसायिक अभ्यासक्रमही सादर करणार आहे.

'एचडीयू' म्हणजे एखाद्या रुग्णालयाचा सामान्य रुग्णविभाग (जनरल वॉर्ड) आणि अतिदक्षता विभाग (आयसीयू) यांच्या दरम्यानचा कक्ष. उच्च जोखमीचे गरोदरपण असलेल्या महिलांची खास काळजी घेणे आणि त्यांच्या प्रकृतीवर इन्टेंसिव्ह मॉनिटरिंग सुविधेद्वारे बारकाईने देखरेख करणे गरजेचे असते. ही सुविधा सामान्य रुग्णविभागात उपलब्ध नसते. त्याचवेळी अशा रुग्णांना महामांड्या अतिदक्षता विभागात दाखल

करण्याची आवश्यकता नसते. अवयव निकामी झाल्यामुळे रुग्णाची स्थिती अत्यंत गंभीर झाली असेल तरच त्याला 'आयसीयू'मध्ये हलवणे गरजेचे असते.

'एफओजीएसआय'चे उपाध्यक्ष डॉ. अल्पेश गांधी म्हणाले, की 'एचडीयू' हा विभाग व्हॉटेलीटर, सोनाग्राफी, सोटोजी मशिन, सोनोग्राफी मॉनिटर असलेला कार्डिअक मॉनिटर,

इनक्युबेशन किट, इमर्जन्सी कार्ट, वॉल माउटेड ऑक्सिजन यंत्रणा व अन्य सुविधांनी सुसज्ज असेल. सामान्य रुग्ण विभाग अथवा अतिदक्षता विभाग यांच्याहून 'एचडीयू'ची मांडणी संपूर्णपणे वेगळी असेल. 'एचडीयू'चे व्यवस्थापन त्याच उद्देशाने खास प्रशिक्षित केलेले वैद्यकीय व्यावसायिक करतील. विकसित देशांमध्ये ही सामान्य प्रथा असल्याने तेथे अगदी रुग्णालयांतील 'माता मृत्यू दर' खाली आणण्यात यश मिळाले आहे.

डॉ. गांधी पुढे म्हणाले, की भारतीय

रुग्णालयांत सामान्य रुग्ण विभागांत महिलांना उच्च जोखमीचे गरोदरपण असो, अथवा नसो, समान उपचार दिले जातात. युनायटेड किंग्डमसार'या (युके) देशात मात्र अशी स्थिती नसते. तेथे ३० टक्के रुग्णालयांत 'एचडीयू' विभाग असतो. उच्च जोखमीचे गरोदरपण असलेल्या महिलांवर अतिदक्षता विभागात उपचार केल्यास त्यातून माता व अपत्याला प्रादुर्भाव (इम्फेक्शन) होण्याचा धोका असतो कारण 'आयसीयू'मध्ये अन्य वैद्यकीय समस्यांचे रुग्णही दाखल असतात. काही वेळा 'आयसीयू'मध्ये दाखल केलेल्या मातांपासून अपत्यांना वेगळे करावे लागते आणि त्यातूनही पुढे मानसिक समस्या निर्माण होऊ शकतात.

'एचडीयू'चे व्यवस्थापन हे प्रशिक्षित तज्ज्ञांचे कार्यक्षेत्र असते. आजूबाजूला भारतात 'एचडीयू' व 'स्पेशलाइज्ड ऑब्स्टेट्रिक आयसीयू'चे व्यवस्थापन प्रशिक्षण कोणत्याही वैद्यकीय विद्यापीठाद्वारे दिले जात नाही. म्हणूनच उच्च जोखमीचे गरोदरपण व तातडीचे उपचार या विषयातील प्रशिक्षित प्रसूतिशास्त्र तज्ज्ञ घडवण्यासाठी शैक्षणिक परिस्थिती निर्माण करण्याच्या हेतूने 'एफओजीएसआय'

ही संघटना अशाडीच्या वैद्यकीय विद्यापीठांच्या सहकार्याने 'क्रिटिकल केअर इन ऑब्स्टेट्रिक्स' विषयातील पदव्युत्तर पाठ्यवृत्ती अभ्यासक्रम सुरू करणार आहे.

'एफओजीएसआय' विषयी : 'फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गायनॅकोलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया' (एफओजीएसआय) ही व्यावसायिक संघटना असून ती भारतातील प्रसूतिशास्त्र व सौभाग्य चिन्ना क्षेत्रातील डॉक्टरांचे प्रतिनिधीत्व करते. या क्षेत्रातील २१९ सोसायटीया व २७००० हून अधिक व्यक्ती या संघटनेच्या सदस्य आहेत. विरोध व्यावसायिकांची सर्वाधिक सदस्य नोंदणी असणाऱ्या संघटनांपैकी ती आहे. तिची स्थापना मद्रासमध्ये ६ जानेवारी १९५० मध्ये सहाय्या 'ऑल इंडिया कॉंग्रेस ऑफ ऑब्स्टेट्रिक्स अँड गायनॅकोलॉजी' परिषदेत झाली. त्यावेळी अहमदाबाद, बंगाल, बॉम्बे, मद्रास व पंजाबच्या ऑब्स्टेट्रिक अँड गायनॅकोलॉजिकल सोसायटीयांनी पुढाकार घेऊन अशी शिखर संघटना स्थापण्याचा प्रस्ताव मांडला आणि 'एफओजीएसआय'ला मूर्त रूप प्राप्त झाले. तपशिलासाठी संकेतस्थळ : www.fogsi.org

Name of Media:	Samaj	Language:	Marathi
Date :	25.07.13	Page:	04

‘एफओजीएसआय’तर्फे ‘हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स’ (एचडीयू) उभारण्याचा पुढाकार

कोल्हापूर दि. २४ : उच्च जोखमीचे गरोदरपण (हाय-रिस्क प्रेग्नन्सी) असलेल्या महिलांना उत्तम दर्जाची तातडीची उपचार सेवा पुरवण्यासाठी, तसेच या प्रयत्नांत भारत व दक्षिण आशियाई देशांतील ‘माता मृत्यू दर’ (मॅटर्नल मॉर्टॅलिटी रेट - एमएमआर) कमी करण्यासाठी देशातील प्रसूतितज्ज्ञ (ऑब्स्टेट्रिशियन्स) व स्त्रीरोगतज्ज्ञांची (गायन कॉलॉजिस्ट्स) शिखर संघटना असलेल्या ‘फेडरेशन ऑफ ऑब्स्टेट्रिक अँड गायन कॉलॉजिकल सोसायटीज ऑफ इंडिया’ने (एफओजीएसआय) प्रवर्तनीय पुढाकार घेतला आहे. त्याअंतर्गत ही संघटना सार्वजनिक, तसेच खासगी

आरोग्य क्षेत्रांना ‘हाय डिपेन्डन्सी युनिट्स’ (एचडीयू) व ‘स्पेशलाइज्ड डेडिकेटेड ऑब्स्टेट्रिक आय. सी. यू.’ या विभागांची स्थापना व जोपासना करण्यात सहकार्य करणार आहे.

भारतात राष्ट्रीय सरासरी ‘माता मृत्यू प्रमाण’ (एमएमआर) एक लाख जन्मांमागे (लाईव्ह बर्थ) २१२ आहे. याचाच अर्थ एक लाख जन्म संख्येत सरासरी २१२ मातांचा मृत्यू ओढवतो. विकसित देशांत हेच गुणोत्तर एक लाख जन्मांमागे केवळ १० ते ३० आहे. भारतात अगदी रुग्णालयांत होणाऱ्या प्रसूतीची संख्या लक्षात घेतली तरी त्यात हा दर एक लाख अपत्य जन्मांमागे ६० ते ९० इतका, म्हणजेच विकसित देशांच्या तुलनेत लक्षणीय अधिक आहे.